

Chính xác rất quan trọng trong tất cả các loại hình báo chí

ảnh bia phi tiêu của Roscoe Ellis công bố theo Creative Commons

Tốc độ và sự chính xác

Một tổ chức truyền thông sẽ bị đánh giá về tính chính xác và độ tin cậy về các tác phẩm báo chí của mình. Những tác phẩm này cần phải được dẫn nguồn tốt, củng cố bằng những bằng chứng mạnh mẽ, thử nghiệm và kiểm tra, rõ ràng và không mập mờ.

Những thông tin được kiểm chứng cần hình thành nền tảng của tất cả tin tức chứ không phải là những tin đồn hay nghi vấn.

Sự chính xác rất quan trọng nếu báo chí là để thông tin cho công chúng tranh luận. Sự chính xác cần đặt lên trước tốc độ. Nếu bạn không chắc về thông tin thì hãy đợi cho đến lúc bạn có thể chắc chắn. Là người đăng đầu mà sai không phải là một mô hình nên nhắm đến. Làm đúng, luôn đáng tin và đo lường được mới là điều cần nhắm đến.

Một phóng viên cần hoàn toàn rõ ràng trong việc công bố những gì người đó biết và không biết. Những người tin bạn sẽ chuẩn bị chờ đợi thông tin của bạn. Thực ra, họ có thể sử dụng bài của bạn để kiểm tra xem liệu một bài được chuẩn bị một cách vội vàng của đối thủ có tí sự thật nào trong đó không.

Sự thận trọng là rất cần thiết nếu chủ đề gây tranh cãi. Trong những trường hợp đó, quá vội vã có thể gây ra những thiệt hại nặng nề cho thương hiệu tin tức của bạn. Hầu hết các cơ quan cung cấp tin tức chính yếu cầu:

- Các nguồn trực tiếp.
- Kiểm tra thông tin.
- Xác minh tài liệu được nộp.
- Khẳng định thông qua hai nguồn tin cậy.
- Sự chứng thực của bất kể tuyên bố hay luận điệu nào được đưa ra.

Có nguồn riêng của mình cũng là rất quan trọng. Đừng chỉ chạy theo những nguồn của các báo khác. Những nguồn đó có thể không đáng tin. Xây dựng mạng lưới gồm những mối quan hệ đáng tin cậy cho riêng mình và luôn tìm đến mạng lưới này khi cần.

Cộng tác viên

Nên cẩn trọng với những người luôn sẵn lòng cung cấp thông tin hoặc lên tiếng về một vấn đề nào đó. Họ có thể đang hăng hái vì một lý do nào đó chứ không phải là thông tin một cách chính xác nhằm phục vụ cho cuộc tranh luận. Bạn cần chú ý để kiểm tra các động cơ của những người giới thiệu cộng tác hoặc muốn cộng tác.

Đừng nghiễm nhiên dùng những gì bạn đọc được trên trang web của một bên thứ ba. Có thể nó trông rất chuyên nghiệp và có thể nghe rất thuyết phục nhưng điều đó không có nghĩa là nó đúng.

Nếu bạn sao chép tài liệu từ một trang trực tuyến là bạn đang gặp phải rủi ro rất lớn, đặc biệt nếu bạn tái sử dụng nguyên văn câu từ trong đó. Tìm kiếm thông tin và tự kiểm tra là hoàn toàn chấp nhận được nhưng bạn không bao giờ được coi đó là thông tin thực tế được đăng ở đâu đó.

Đừng để bị ảnh, video, âm thanh và những tài liệu biên tập lại lừa bạn. Sự thao túng số đã trở thành thường tình.

Trước đây, việc biên tập một đoạn phỏng vấn thường là để đưa một hình ảnh khác, thường gọi là cảnh chèn vào để che mắt người xem khỏi một điểm trong đoạn phỏng vấn được biên tập. Ngày nay, với sự thao túng kỹ thuật số, việc này không còn trở nên quan trọng nữa. Vì vậy, đừng để bị lừa bởi những gì bạn nhìn thấy hay nghe từ một đoạn video hay audio. Nó có thể đã bị thay thế rồi.

Trừ phi bạn biết người tạo ra tài liệu đó và thật chắc chắn chúng là nguyên bản và trung thực, nên cẩn trọng cho đến khi bạn có thể xác minh được. Hoặc, nếu bạn thấy mình cần phải nhắc đến nó, nói rõ và nói rõ lại để khán giả của mình không bị nhầm lẫn mà nghĩ rằng bạn đang đề cập đến tài liệu đó như là một sự thật đã được minh chứng.

Khi mọi người tìm đến bạn, họ mong bạn sẽ truyền tải sự thật. Bạn có thể đề cập đến những tài liệu thu thập được ở đâu đó nhưng phải luôn nói rõ bằng cách nói rằng tài liệu này là từ một nguồn khác và nêu tên nguồn đó ra. Cũng cần phải nói thêm rằng bạn đã không thể kiểm chứng được thông tin đưa ra nếu thực tế là như vậy.

Giữ gìn ghi chép và tài liệu

Hầu hết các phóng viên, khi bắt đầu làm việc lần đầu đều được phát cho một quyển sổ và được nhắc nhở phải giữ gìn cẩn thận và không bao giờ được phép vứt đi. Bạn sẽ chẳng thể biết được rằng khi nào bạn có thể sẽ phải dùng đến ghi chép của mình như là bằng chứng trong một vụ liên quan đến pháp luật.

Ghi chép chính xác là rất quan trọng. Nguyên tắc thông thường là những giấy tờ ghi chép không chỉ phải chính xác mà còn phải đồng thời. Điều đó có nghĩa là bạn cần phải nói chuyện với những nguồn tin cậy vào thời điểm sự vụ xảy ra hơn là ghi chú lại từ trong trí nhớ về những cuộc trao đổi bất chợt rất lâu sau khi sự kiện xảy ra. Trường hợp sau có vẻ sẽ không thuyết phục trước tòa.

Bạn cũng sẽ cần giữ tài liệu về cuộc tìm kiếm bạn đã tiến hành để đạt được những kết luận của bạn. Tất cả những tài liệu này nên được lưu trữ lại trong sổ tay của bạn hoặc trong trường hợp bạn sử dụng máy vi tính, thì là các folder và file.

Luôn theo dõi phân đánh dấu và thư từ điện tử liên quan đến các đề tài của bạn. Tuy nhiên, trong trường hợp có yêu cầu giấu tên hoặc cần thiết phải giấu danh tính, nhớ đảm bảo rằng những tài liệu của bạn không nhận dạng những người bạn đã phỏng vấn.

Bảo vệ nguồn tin của mình

Bạn luôn phải đảm bảo rằng bạn bảo vệ nguồn tin của mình. Khi đã đồng ý giữ kín danh tính và một cuộc gặp không ghi âm (off-the-record) thì bạn cần phải thật thận trọng, nhưng khi đã đồng ý rồi thì bạn phải trân trọng nó. Bạn cần xin phép nguồn giấu tên của mình cho phép sử dụng càng nhiều thông tin càng tốt mà không cần phải chỉ danh họ. Đặc biệt nếu họ đưa ra những cáo buộc nghiêm trọng. Sở dĩ như vậy là để khán giả không bị hiểu lầm và có thể thấy đôi chút giá trị trong những lời họ nói.

Ẩn danh cũng làm rấy lên một số vấn đề về đạo đức về việc gây hiểu lầm cho công chúng. Bạn có thể dùng bất kể một trong số các biện pháp sau đây để che nhận dạng:

- Dùng lời dẫn.
- Dùng hình ảnh làm mờ.
- Giấu địa điểm.
- Tránh sử dụng tên thật.
- Không tiết lộ khoảng tuổi tác.

Những cách này đều ổn miễn là bạn đảm bảo rằng bạn đang sử dụng những kỹ thuật như vậy và rằng bạn tuyên bố rõ ràng tại sao bạn sử dụng chúng. Tuy nhiên, đôi khi các cơ quan

truyền thông đã khiến công chúng hiểu lầm. Bạn không được sử dụng bất kể biện pháp nào có thể được coi là một sự thể hiện sai lệch của sự thật.

Khi đồng ý ẩn danh, đảm bảo rằng người bạn đang phỏng vấn hài lòng với việc bạn chia sẻ danh tính của họ với lãnh đạo của bạn. Sẽ rất khó cho bạn khi sử dụng tài liệu nếu những người chịu trách nhiệm đầu ra của tác phẩm không thể tự đưa ra những phán quyết dựa trên tính xác thực của nhân vật và thông tin họ cung cấp. Việc này cũng sẽ giúp bảo vệ bạn và nguồn của bạn về lâu dài.

Nếu bạn đang làm việc với một nguồn ẩn danh đang đưa ra những cáo buộc nghiêm trọng bạn sẽ cần phải quyết định liệu:

- Câu chuyện đó có thật quan trọng đối với quyền lợi công chúng không.
- Nguồn tin có xác thực và đáng tin không.
- Nguồn tin có vẻ là ở vào một vị trí có thể cung cấp thông tin chính xác.
- Có bất kể vấn đề pháp lý nào không.
- Sự an toàn của bất kể ai đó có thể bị đe dọa.
- Có thể sẽ tìm được một câu trả lời đối với những cáo buộc đưa ra.

Nếu bạn đồng ý tiếp tục cuộc phỏng vấn bạn cần nói rõ với người dùng/khán giả/bạn đọc về những điều kiện tài liệu đã được thu thập. Bạn không bao giờ được phép gây hiểu lầm cho khán giả.

Tái sử dụng và lưu trữ tài liệu

Nếu bạn có thể làm mà không tái hiện lại thì cố làm vậy. Tái hiện lại có thể gây nhầm lẫn cho khán giả. Nếu bạn thực sự cần làm tái hiện thì cần phải làm chính xác nhất có thể.

Và việc sử dụng tài liệu từ thư viện cũng vậy. Luôn làm rõ tài liệu đó từ đâu ra, khi nào sự kiện đó xảy ra và những tình huống nào diễn ra xoay quanh nó. Không bao giờ sử dụng tài liệu thư viện để minh họa một sự kiện hiện tại mà không nói rõ. Bỏ qua hay quên việc này nghĩa là không trung thực.

Sau mỗi mùa, mọi người sơn sửa lại nhà cửa, đường xá thay đổi và các biển hiệu phố xá cũng thay đổi. Tài liệu trong thư viện và kho lưu trữ không thể theo kịp với những thay đổi này.

Gây hiểu lầm cho khán giả

Mối lo ngại về việc gây hiểu lầm cho khán giả có thể diễn ra hàng ngày trong những cách làm báo mà nhiều phóng viên trong nghề coi đó là nguyên tắc. Những cách này không nhất thiết là sai nhưng chúng là những nơi sự thao túng có thể xảy ra. Chúng bao gồm:

- Những câu hỏi lật ngược sau khi cuộc phỏng vấn kết thúc.
- Gật gật và cảnh quay hai người, là khi người phỏng vấn hay người trả lời đưa ra những dấu hiệu ngôn ngữ cơ thể để thể hiện phản ứng cho những câu trả lời được đưa ra.
- Những cảnh chèn để che những chỗ đã được biên tập.
- Những cảnh dàn dựng của người phỏng vấn và trả lời được sử dụng để dẫn vào cuộc phỏng vấn.

- Những cảnh chèn thể hiện người trả lời phỏng vấn ở nơi làm việc.

Tất cả những cách dựng hình này có thể rất vô tư và được sử dụng để làm cho cuộc phỏng vấn dài nhàm chán có thể dễ xem hơn. Tuy nhiên, chúng có thể được sử dụng để chi phối. Hãy cẩn trọng với cách bạn sử dụng nó như thế nào và luôn ghi nhớ trong đầu rằng những phương pháp bạn sử dụng cần phải được xem xét kỹ lưỡng.

Tài liệu bên thứ ba

Luôn làm rõ khi tài liệu được người khác cung cấp. Dẫn nguồn là rất quan trọng. Hãy nói “theo...” hoặc “...báo cáo” và bạn an toàn.

Tuy nhiên, trong những vấn đề tranh cãi, bạn cũng sẽ bị đánh giá về việc bạn tìm đến ai. Vì vậy, những nguồn bạn sử dụng cần phải cân bằng và mang tính đại diện cho một cơ sở ý kiến rộng rãi nhất để bảo vệ sự uy tín của bạn. Dẫn nguồn những thông tin như vậy là một phần cam kết đối với tính chính xác của bạn. Người bạn chọn sẽ tạo dựng nên hoặc gây phương hại đến sự liêm chính của bạn.

Sẽ có nhiều lần bạn muốn đưa tin dựa trên số liệu thống kê. Đôi khi những số liệu đó được cung cấp cho tất cả các cơ quan báo chí thông qua các hãng tin. Kể cả như vậy cũng cần phải xác định lại. Sử dụng từ “theo” khá hữu dụng trong những tình huống này.

Luôn tuyên bố rằng có khả năng sai sót đặc biệt là đối với những xu hướng. Có thể thấy rằng các doanh nghiệp, các cơ quan chính trị và các cá nhân có thể đưa ra các quyết định quan trọng dựa trên những gì bạn nói. Thăm định lại những bình luận của bạn để chắc rằng bạn không có vẻ như đang chi phối chúng.

Thừa nhận sai sót

Thiện chí thừa nhận sai lầm là một phần nữa trong việc trở nên chính xác.

Việc này đã trở nên quan trọng hơn trong thời đại lưu trữ trực tuyến. Mặc dù nó luôn là lỗi xảy ra với báo in khi các cách cắt cúp bài có thể lặp lại và dẫn đến việc nhận được một thông báo lỗi nhiều năm sau khi phát hành.

Cơ quan báo chí của bạn sẽ phải có một chiến lược đính chính.

Kịch bản chính xác

Ảnh nhà máy của Henning Mühlingshaus công bố theo Creative Commons

Đứng giữa bằng chứng và những tuyên bố

Một vụ đình công nổ ra ở một cơ sở sản xuất thép. Bên công đoàn tuyên bố toàn bộ 100.000 thành viên của họ tham gia cuộc đình công nhưng chủ doanh nghiệp nói 50% đi làm và bắt chấp các hàng rào bãi công.

Bạn có mặt ở cổng chính của công ty sản xuất thép cả ngày để đưa tin và bạn không thấy ai vượt qua hàng rào bãi công.

Bạn chứng kiến đám đông gặp gỡ sau đó tất cả những người tham gia đều rời khỏi khu vực sản xuất thép.

Bạn không thấy một hoạt động nào trong khuôn viên cơ sở sản xuất thép. Rõ ràng đó là một sự ngưng trệ không có ai ngoài các nhân viên bảo vệ có mặt trong cơ sở đó.

Có vẻ như từ những gì bạn chứng kiến thì công ty đang thêu dệt lên các con số nhằm hạ bệ hoạt động đình công. Bạn báo cáo tình hình như thế nào? Liệu bạn:

- a) Chấp nhận tuyên bố của nghiệp đoàn và nói rằng 100% ủng hộ cuộc đình công.
- b) Chấp nhận tuyên bố của công ty nói rằng 50% tham gia cuộc đình công.

- c) Đưa ra cả hai phiên bản mặc dù từ những gì bạn chứng kiến thì một phiên bản là sai.
d) Đưa ra cả hai phiên bản và thừa nhận rằng bạn không thể khẳng định bên nào sai bên nào đúng và mô tả những chi tiết bạn nhìn thấy.

Câu trả lời đúng: d) Đưa ra cả hai phiên bản và thừa nhận rằng bạn không thể khẳng định bên nào sai bên nào đúng và mô tả những chi tiết bạn nhìn thấy.

Tại sao d) là câu trả lời đúng

Là một phóng viên, tất cả những gì bạn có thể làm là tường thuật những gì bạn đã thấy và những gì bạn được nghe. Bạn có thể dẫn những lời bình luận bởi những người nói chúng và đưa ra lời kể mà bạn tận mắt chứng kiến về các sự kiện.

Bạn nên nói những gì các lãnh đạo nghiệp đoàn và chủ công ty sản xuất thép nói đã diễn ra. Vai trò của bạn không phải là ngồi biên tập lại những lời tuyên bố của họ. Tuy nhiên, bạn cũng có trách nhiệm mô tả lại những gì diễn ra xung quanh mà bạn đã thấy.

Trong trường hợp này bạn có thể tường thuật rằng tất cả các công nhân đã rời bỏ cơ sở sản xuất thép sau khi họp và rằng tất cả những gì bạn có thể thấy phía sau cánh cổng công ty là một số nhân viên bảo vệ đi tuần quanh cơ sở.

Bạn không nên so sánh trực tiếp cả hai tuyên bố bằng cách áp đặt phe trong một cuộc tranh cãi. Tuy nhiên, bằng việc sắp đặt những thông tin một cách chính xác nhất có thể, bạn sẽ làm đúng việc của một người phóng viên, kể cả khi có vẻ như những gì mà các bên liên quan trong cuộc tranh chấp nói mâu thuẫn với những gì bạn chứng kiến.

Kết luận

Nói tóm lại, các tác phẩm báo chí của bạn phải:

- Dẫn nguồn tốt.
- Được củng cố bằng những bằng chứng có sức mạnh.
- Được kiểm tra và kiểm chứng.
- Rõ ràng và không mơ hồ.

Bản quyền: Nội dung mô đun đào tạo này là của Media Helping Media và được công bố theo Creative Commons. Ảnh bìa phi tiêu của Roscoe Ellis, và ảnh nhà máy của Henning Mühlingshaus. Cả hai đều được công bố theo Creative Commons